

** *		
19:24	18:14	י-ם
19:26	18:30	ת"א
19:25	18:23	חיפה
19:25	18:34	ב"ש

אוצר הנפש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי הרב יצחק גינזבורג שליט"א

אוצר הסיפור

הצמח צדק | גם בלי לראות

רבי מנחם מענדל שניאורסון, הצמח צדק, נולד בכ"ט באלול תקמ"ט.

החסיד ר' אברהם בער ירמיי'ס מהאמיל, היה חקן בטבעו וכבן עשר שנים היה בקי בספרי החקירה. אביו, החסיד ר' ירמיה, חשש שמא חקרנותו תגרום לו לספקות, ח"ו, באמונה, ולכך הביאו אל כ"ק אדמו"ר הצמח צדק כדי שיברך אותו בכל טוב – ובפרט שלא יסור מן הדרך ח"ו, בגין חקירותיו.

הצמח צדק נטל את המטפחת שלו, סובב אותה סביב ידו הקדושה עד שהיד לא נראתה כלל, ונענע את המטפחת מצד לצד. "מה אתה רואה?" שאל הצמח צדק את הילד, שענה: "את המטפחת נעה מצד לצד." "ומה מניע את המטפחת?" שאל הרבי, "ידו של הרבי" ענה הילד.

הקשה הצמח צדק: "והלא אינך רואה את היד?" ומיד המשיך ואמר: "אלא, ברור לך בפשטות, שגם מה שלא רואים בעיני בשר הוא

הנער קלט את המסר, ומני אז סרו ממנו הספיקות

נכון ואמיתי..."

הנער קלט את המסר, ומני אז סרו ממנו הספיקות. הוא למד ונתעלה בתורה, בחסידות וביראת שמיים, עד שהיה לאחד מגדולי החסידים.

[זכרונם לברכה]

לאדמו"ר הצמח צדק היתה היכולת להראות באופן מוחשי, את האמונה שמעל לשכל האנושי. זוהי יכולת של רבי אמיתי, שהוא צדיק המגלה את ה' לכל הקשורים אליו – והצמח צדק עושה זאת באופן חב"די, של "חקירה מתוקנת". מחד – יש כאן הסקת מסקנות שכלית, ומאידך – ענינה הוא המחשת האמונה שלמעלה מטעם ודעת.

הרבי הצמח צדק נקרא על שמו של בעל 'פרי הארץ' – רבי מנחם מענדל מויטבסק. גם ה'פרי הארץ' ניחן בחוש של המחשת האלוקות, אלא שהוא עשה זאת באופן 'מקיפי' יחסית, שאינו עובר דרך השכל בצורה מובהקת כל כך. הרבי הצמח צדק טרח תמיד להלביש את האלוקות בשכל: גם בסיפור זה, אך גם באמצעות תורת סבו הגדול, אדמו"ר הזקן.

(מתוך נפלאות ניסן פ"ד)

אוצר החג

ראש השנה – סטארטאפ חדש

ראש השנה הוא סטארטאפ – שנה חדשה, השפעה חדשה. כל הכסף וכל האור של השנה שעברה בטלו ועלו לשמים, הסתלקו, ועכשיו אני רוצה להתחיל משהו חדש. שנה חדשה, אני מקבל ראש חדש, שכל חדש, ויש לי רעיון חדש – סטארטאפ חדש. לשם כך אני צריך שה' ישקיע בי, ואני צריך 'לפתות' אותו ב"מצות היום בשופר", כלשון הפיוט – "אפתנו בשופר". "תקעו בחדש שופר", "חדשו מעשיכם, שפרו מעשיכם" – עם הרצון שלי להתחדש ולהשתפר אני מפתה את ה' להשקיע בי. הנוקבא צריכה לפתות את הדבורא, המשפיע, שירצה להשפיע – להשקיע בה, שיתעורר, שיהיה לו חשק להשפיע. מי שיש לו עין לראות את האין של הרעיון שעתיד להוות מציאות חדשה. שוב, דווקא הבטול מוצא חן ומפתה, מעורר אמון שאצליח. אם אני 'יש' – לא אצליח. משהו יותר חכם ממני מיד יבין שה'אני' שם ועצם מציאות האני הוא 'עצם בגרון', ישות ש'תשים רגל' לכל העסק, וממילא לא בדאי להשקיע בי.

(אור ל-כ"ו אייר תשפ"ו)

אוצר הפתגם

אדם חייב להרגיש את רחמי ה' עליו כדי לחוש את השפלות, כי בלי הרגשת הרחמים הוא ישרר מהשפלות של עצמו. באותו אופן, כשאדם מתעורר לתשובה הוא צריך להרגיש את רחמי ה' כדי שיתעודד לעשות תשובה. אם הוא היה תופס את ה' כאיזה דיין קשוח הוא היה מתייאש, לא עושה שום דבר, והשפלות היתה שפלות של נפילה, אבל הרגשת הרחמים מעודדת לתשובה.

(כ' אדר פ"ה)

יו"ל ע"י תלמידי הרב גינזבורג. להצטרפות לתפוצת שיעורי הרב: דוא"ל: itielgi@gmail.com וואטסאפ: 050-7951105

אוצר התבונה

הדין של מעלה לעומת הדין של מטה

השם של מדת הדין הוא שם אלקים והשם של מדת הרחמים הוא שם הוי'. לבתחילה "אני אמרתי אלהים אתם" – ה' רוצה שאנחנו נעשה את הדין למטה (כאשר הדין נקרא בתורה "אלהים", היינו שהוא מחליף את אלקים בתפקיד מדת הדין, בסוד "אלהים נצב בעדת אל") – ואז "אני הוי'" ותפקידי רק לרחם. כאשר ה' נאלץ בכל זאת לרדת למדת הדין, תפקידנו לעורר אותו לשוב ולעלות למדת הרחמים, כפי שאנחנו עושים בתקיעת שופר – "עלה אלהים בתרועה הוי' בקול שופר", "בשעה שישראל נוטלין את שופריהן ותוקעין לפני הקב"ה הוא עומד מכסא הדין ויושב בכסא רחמים".

ה' לא רוצה שהוא ייצג את מדת הדין, אלא שאנחנו נעשה את הדין והוא ירחם. הדין שלנו כבר ממותק, הרבה יותר אנושי ומתחשב מדין שמים – "שמים לא זכו בעיניו", בשמים אין לימוד זכות...

כמו שרואים אחרי חטא העגל שהדין שעושה משה הוא הרבה פחות מהדין הראשון של ה'. עוד יותר, כשאנחנו עושים דין ה' ממתק גם את הדין שלנו – אנחנו 'עושים לו השראה'... כשיש בית דין ראוי, הדין כמעט לא מתממש במציאות, לכן סנהדרין שהורגת פעם בשבעים שנה נקראת קטלנית. ה', ברוב רחמיו, מעורר את החוטא לתשובה ומקבל את התשובה שלו. בית דין למטה לא מתחשבים בתשובה, אבל ה' רואה ללבב ו"הרבה שלוחים למקום" להציל את האדם גם מבית דין של מטה כשהוא מרחם עליו. אכן, לשם כך צריך לראות שאנחנו רוצים לעשות את הדין. אנחנו לא שונאים בעצם את הרשע, אפילו את הרוצח, אלא רק רוצים לבצע את רצון ה' כמו שכתוב בתורה. בתורה יש דינים, אבל הכל הוא בשביל לגלות את הרחמים האמתיים של ה', מה שהשם יתברך "מרחם בדין". כשאנחנו עושים דין בעולם הזה, עלמא דין, אנו 'מוציאים ידי דין' ומצילים את כל העולם כולו מיום הדין הגדול והנורא.

(ר"ח ניסן פ"ה)

אוצר הרמז

ה' "ארך אפים" אך אינו ותרן

הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט, וארז"ל בב"ק ד"ן סע"א א' רב חנינא כל האומר הקב"ה ותרן הוא יותרו חייו שנא' הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט. רבי חנינא לומד מהפסוק "הצור תמים פעלו" שהקב"ה אינו ותרן. כמה שווה ותרן? 656. כמה שווה הקדוש ברוך הוא? 655 – הקדוש ברוך הוא עם הכולל שווה ותרן נמצא שותרן מוסיף א על הקדוש-ברוך-הוא, והרי "כל המוסיף גורע", ללמד שבאמת הקב"ה לא ותרן, כמה שהוא קרוב להיות ותרן!

(י"ג תשרי ע"ד)

אוצר השו"ת

הריני מוחל וסולח?

שאלה: בקריאת שמע שעל המיטה אומרים "הריני מוחל וכו'". מה עליי לעשות אם אני כלל לא מרגיש שאני סולח לאנשים שפגעו בי ורמסו אותי, האם להמשיך לומר את הנוסח עד שזה יכנס לי ללב? ובכלל, האם זה לא שקר להגיד משהו שאני לא שלם אתו? ועוד, האם יש מטרה לסלוח בכל מצב גם אם הפוגע לא מתחרט ואפילו ממשיך לפגוע?

תשובה: כשאתה אומר "הריני מוחל" ואתה מרגיש שזה לא לפי האמת שבלבך, יש לחשוב – 'הריני רוצה למחול' (היות שכך היא באמת מדת חסידות בתורה). על ידי האמירה עם המחשבה הנ"ל מעוררים את הרצון בנפש האלהית, ובסוף – "אין דבר עומד בפני הרצון" ... כדאי גם להתבונן בתורה של רבי נחמן על "עוד מעט ואין... ואיננו" שם, כי כבר עלה משם למקום טוב (לקו"מ רפב). בנוסף, עליך לנהוג כאהרן הכהן, ולומר (לעצמך) 'חברך שפגע בך כבר מתחרט כו'', כאשר מתוך שינוי (שקר) זה נעשה שלום והשקר הופך להיות אמת. (מתוך נפלאות פר' כי תצא פ"ה)

אוצר קצר

סוד השופר – יציאה למרחב מתוך המצר

דורשים את הפסוק "בצר הרחבת לי" על תקיעת שופר. זהו הפסוק הראשון שאומרים לפני התקיעות – "מן המצר קראתי יה ענני במרחב יה". כמו בשופר עצמו – בשביל שיצא קול מן השופר צריכים צד אחד צר וצד אחד רחב, ובתקיעה מגיעים מן המיצר אל המרחב. במילים "מן המצר" קוראים לה' מתוך הצרה שלי וכאשר ה' עונה זוכים לצאת אל המרחב. בפסוק "בצר הרחבת לי", כפי שמסביר הבעל שם טוב, אני הופך את הצרה שלי לצרה של ה' ואז בתוך המצב ה"צר" עצמו זוכים ל"הרחבת לי". (כ"ח אלול ע"ט)

סוגי חוויות בחגי תשרי

בראש השנה ויום כיפורים חווים געגועים. בפרט, ראש השנה הוא "עמק ראשית", געגועים לעבר, ויום כפור הוא "עמק אחרית", געגועים לעתיד; בסוכות עוסקים בעבודת הנענועים עם ארבעת המינים (כשהיו צדיקים שרקדו עם ארבעת המינים ב"רצוא ושוב", "אתהלך לפני הוי' בארצות החיים"); בשמיני עצרת-שמחת תורה (זמן היחוד) עוסקים בשעשועים, וד"ל.

(ט' אייר פ"ה)